

ปัญหาเกี่ยวกับลูกหนี้ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลาย

โดยผลของกฎหมาย

Problems Regarding Debtors to be

Automatically Discharged by Laws

อรชัตร์ บุญมานุษ*, ดร.รุ่งแสง กฤตยพงษ์**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาเกี่ยวกับลูกหนี้ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โอกาสแก่ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลล้มละลายได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547 จะได้เพิ่มหลักเกณฑ์ในเรื่องของการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายไว้ใน มาตรา 81/1 - 81/4 แล้วก็ตามแต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ยังก่อให้เกิดปัญหา และข้อจำกัดในการใช้อยู่มาก เนื่องจากบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นั้น ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ ไม่มีวิธีการตรวจสอบลูกหนี้ เพื่อคัดกรองให้ลูกหนี้ที่เหมาะสมเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย บทบัญญัติดังกล่าวกลับให้สิทธิแก่ลูกหนี้ที่

เป็นบุคคลธรรมดาทุกคนที่จะได้รับโอกาสปลดจากล้มละลาย เพียงแต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของระยะเวลาตามแต่กรณี ผลที่เกิดขึ้นทำให้ลูกหนี้ที่สุจริตแต่โชคร้ายกับลูกหนี้ที่มีเจตนาทุจริตต่างก็ได้รับประโยชน์จากการปลดจากล้มละลายทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาในการตีความในประเด็นเรื่องของการยกเลิกการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายว่าสามารถทำได้หรือไม่

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาการปลดจากล้มละลายตามกฎหมายต่างประเทศ พบว่ากฎหมายล้มละลายของต่างประเทศล้วนแล้วแต่วางหลักเกณฑ์ในเรื่องของการปลดจากล้มละลายไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลาย กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ และในบางประเทศมีการกำหนดโทษทางอาญา ทำให้สามารถคัดกรองลูกหนี้ในการปลดจากล้มละลาย ให้ลูกหนี้ที่สุจริตอย่างแท้จริงเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากบทบัญญัตินี้

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

** อาจารย์ที่ปรึกษา

ทั้งนี้หากบทบัญญัติในเรื่องของการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายของไทยมีความชัดเจน มีการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์คุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลาย ตลอดจนกระทั่งระบบการตรวจสอบลูกหนี้ การบังคับใช้กฎหมายล้มละลายไทยในเรื่องของการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดปัญหาในการตีความ และสามารถบังคับใช้ได้สมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายล้มละลาย ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวทางให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547 ในส่วนของการปลดจากล้มละลายดังต่อไปนี้ แก้ไขหลักเกณฑ์คุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลาย โดยกำหนดให้ลูกหนี้ต้องไม่เคยตกเป็นบุคคลล้มละลายมาก่อนเป็นระยะเวลา 10 ปี กำหนดให้ลูกหนี้สามารถยื่นคำขอปลดตนเองจากการล้มละลายได้เมื่อลูกหนี้ล้มละลายมาแล้ว 2 ปี และชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50% พร้อมทั้งให้สิทธิแก่ เจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สามารถคัดค้านการปลดจากล้มละลายของลูกหนี้ได้ กำหนดให้ยกเลิกการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายได้ภายในระยะเวลา 1 ปี

Abstract

This thesis was intended to study problems regarding debtors, who were to be automatically discharged from bankruptcy by laws. This legal provision was aimed to offer an opportunity for bankrupt debtors to start his life anew. Though the Seventh Amendment as of B.E. 2547 (2004) to Bankruptcy Act, B.E. 2483 (1940) had been appended with new criteria for

automatic discharge from bankruptcy by laws in the article number 81/1 – 81/4, there still remained some problems and limitations in the application as the newly amended provisions failed to define qualifications of eligible debtors, and verify status of debtors so that only proper ones would benefits from those provisions. They turned to allow any individual debtor the chance to be automatically discharged from bankruptcy by laws with only minor differences in durations on a case-by-case basis. As a result, either unlucky honest debtors or dishonest ones would equally benefit from the automatic discharge legal provisions. Besides, there arisen the ambiguity in the topic of cancellation of automatic discharge on whether it was possible or not.

From studies of laws on discharge from bankruptcy in other countries, it was found that provisions of all the laws on discharge from bankruptcy in other countries had clearly stated criteria for discharge from bankruptcy. There were qualifications of debtors to be discharged from bankruptcy, criteria for determination of debtors' status, and in some countries, there even be criminal penalty against them. As such, it was possible to assure that there would be only honest debtors to benefit from this legal provision.

In order that legal provisions regarding automatic discharge from bankruptcy in Thailand would be clear with criteria for and qualifications of debtors eligible for automatic discharge by

laws, including proper verification system, enforcement of Thai bankruptcy laws regarding automatic discharge from bankruptcy by laws would be effective without ambiguity in legal interpretation, and enforceable as planned, this thesis would propose further amendments in the Seventh Amendment, B.E. 2547 (2004) to Bankruptcy Act, B.E. 2483 (1940) regarding discharge from bankruptcy to modify to reflect proper qualifications for eligible debtors to be automatically discharge, namely, they should never be insolvent within a period of 10 years, they should be eligible for submitting petition for discharge after being bankrupt for at least 2 years and at least 50% of their debts were paid. In addition, the Amendment should also entitle creditors and the comptroller in bankruptcy to lodge an objection against their petition for discharge from bankruptcy as well as to be able to cancel the discharge from bankruptcy within a period of one year.

บทนำ

ปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในการทำธุรกิจอาจต้องประสบกับปัญหาในเรื่องของการขาดสภาพคล่องทางการเงิน หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัวจนอาจถึงขั้นถูกฟ้องร้องเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งผลแห่งการล้มละลายนั้นจะทำให้ลูกหนี้ถูกจำกัดสิทธิและความสามารถบางประการ

ของลูกหนี้ตามข้อกำหนดของกฎหมายล้มละลายนี้และกฎหมายอื่น

กฎหมายล้มละลายนี้นั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญในการให้ความเสมอภาคแก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายในการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้เท่าที่มีอยู่ แต่ในขณะเดียวกันกฎหมายล้มละลายก็ต้องการให้ลูกหนี้นั้นหลุดพ้นจากบรรดาหนี้สินทั้งปวงและสามารถที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ (Fresh Start) เมื่อลูกหนี้ได้เริ่มต้นใหม่อีกครั้งก็จะสามารถประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพใหม่ได้ต่อไป อันถือเป็นเรื่องที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ

พระราชบัญญัติล้มละลายของประเทศไทยมีการแก้ไขมาแล้วหลายครั้ง ในส่วนของเรื่องการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดาเมื่อพิจารณาจากกลไกในเรื่องของการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดาตามที่ปรากฏในกฎหมายไทยนั้นพบว่า แต่เดิมกลไกปลดจากล้มละลายก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2542 นั้นคำนึงถึงการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้และความสุจริตของลูกหนี้เป็นหลักสำคัญ โดยกำหนดสัดส่วนในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ไว้เป็นเกณฑ์ ขณะที่กลไกซึ่งเกิดขึ้นใหม่ในภายหลังจะเน้นในส่วนของเรื่องการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย (Automatic Discharge) ที่ใช้ความสุจริตของลูกหนี้และระยะเวลาสามปีนับจากมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายมาเป็นเกณฑ์สำคัญแทนในเรื่องการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ อาจกล่าวได้ว่าในหลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายแต่เดิมนั้นมีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้ ขณะที่หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายที่สร้างขึ้นใหม่นั้นมุ่งคุ้มครองลูกหนี้ และเอื้อประโยชน์แก่ลูกหนี้เพื่อให้โอกาสลูกหนี้ที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ หลักเกณฑ์ทั้งสองนี้มีความแตกต่างกันมากจนเกิด

ข้อสงสัยว่าแท้จริงแล้วกฎหมายล้มละลายมีเจตนารมณ์อย่างไรในเรื่องของการปลดจากล้มละลาย

แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547 ได้เพิ่มหลักเกณฑ์ในเรื่องของการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายไว้ใน มาตรา 81/1 - 81/4 แล้วก็ตามแต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ยังก่อให้เกิดปัญหา และข้อจำกัดในการใช้อยู่มาก เนื่องจากบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นั้น ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ ไม่มีวิธีการตรวจสอบลูกหนี้ เพื่อคัดกรองให้ลูกหนี้ที่เหมาะสมเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย บทบัญญัติดังกล่าวกลับให้สิทธิแก่ลูกหนี้ที่บุคคลธรรมดาทุกคนที่จะได้รับโอกาสปลดจากล้มละลาย เพียงแต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของระยะเวลาตามแต่กรณี ผลที่เกิดขึ้นทำให้ลูกหนี้ที่สุจริตแต่โชคร้ายกับลูกหนี้ที่มีเจตนาทุจริต ต่างก็ได้รับประโยชน์จากการปลดจากล้มละลายทั้งสิ้น

นอกจากนี้พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 7) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ได้กล่าวถึงเรื่องของการยกเลิกการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายของลูกหนี้เอาไว้ มีเพียงการยกเลิกการปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาลเท่านั้นที่บัญญัติเอาไว้อย่างชัดเจน เช่นนี้จึงเกิดปัญหาในการตีความขึ้นเพราะเมื่อกฎหมายละเว้นไม่ได้กล่าวถึง จะตีความได้ว่ากฎหมายอนุญาตสามารถยกเลิกการปลดจากล้มละลายของลูกหนี้ได้หรืออาจตีความว่ากฎหมายไม่อนุญาตที่จะยกเลิกการปลดจากล้มละลาย

จากที่ได้ปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติล้มละลายฉบับที่ใช้อยู่นี้มีส่วนช่วยให้ลูกหนี้ขาดวินัยทางการเงินและกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมการเบียดหนี้ขนานใหญ่ อีกทั้ง

ยังเป็นช่องทางหนึ่งให้ลูกหนี้สามารถที่จะล้มบนฟูกเนื่องจากข้อกำหนดที่เอื้ออำนวยในพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่มีผลให้ลูกหนี้สามารถที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลายได้อย่างรวดเร็ว

ผู้เขียนจึงเห็นว่า แม้แนวความคิดในการให้โอกาสลูกหนี้ที่จะเริ่มตีชีวิตใหม่จะเป็นเรื่องที่ดี แต่การกำหนดหลักเกณฑ์ที่มีลักษณะตายตัวกับเรื่องที่มีความเกี่ยวพันกับระบบเศรษฐกิจอันจัดเป็นเรื่องที่มีความอ่อนไหวนั้น เห็นว่าเป็นการใช้หลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมจึงควรหาหลักเกณฑ์หรือกลไกใหม่ที่มีความเหมาะสมที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่สำคัญควรก่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งแก่บรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้ ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับชำระหนี้ตามสมควร ขณะเดียวกันก็ต้องให้โอกาสแก่ลูกหนี้ที่จะได้ลืมตาอ้าปาก ได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอีกครั้ง โดยกลไกนั้นควรที่จะมีระบบป้องกันไม่ให้ลูกหนี้นำช่องทางในกลไกนี้ไปใช้ในการล้มบนฟูกได้อย่างที่เกิดขึ้นและเป็นกังวลตลอดมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัญหาในบทบัญญัติกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการปลดลูกหนี้จากการล้มละลายของบุคคลธรรมดา
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และวิวัฒนาการของกฎหมายล้มละลายเกี่ยวกับการปลดจากการล้มละลายของบุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งทฤษฎีการปลดลูกหนี้จากการล้มละลายกฎหมายล้มละลายเกี่ยวกับบุคคลธรรมดา
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์กฎหมายล้มละลายเกี่ยวกับการปลดจากการล้มละลายของบุคคลธรรมดา และมาตรการในการ

ควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศ

4. เพื่อวิเคราะห์หาแนวทาง และปัญหาต่าง ๆ ในการปลดจากล้มละลาย และหาทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายต่อไป

5. เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากตำรากฎหมาย หนังสือ บทความที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางกฎหมายจากเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวกับบทบัญญัติทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงคำอธิบาย บทความ เอกสารแจกจ่าย หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศแล้วนำมาวิเคราะห์สรุปผล และเสนอแนะแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ผลการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาของกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยในส่วนในเรื่องการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดา

2. ทำให้เข้าใจแนวคิด ทฤษฎี และวิวัฒนาการของกฎหมายล้มละลายในส่วนของการปลดจากล้มละลายของกำหนดล้มละลายต่างประเทศ

3. ทำให้เข้าใจแนวทางกฎหมายล้มละลายและมาตรการในการควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดาทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ

4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ กฎหมายล้มละลายของต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย อันนำไปสู่ความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดา

5. เพื่อค้นหามบทสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย

สรุปและวิจารณ์ผล

ในปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 7) เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องของการปลดจากล้มละลาย โดยยังคงหลักการและแนวความคิดเดิมในการให้ลูกหนี้ที่สุจริตได้มีช่องทางที่จะได้รับโอกาสในการเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง และเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องของการพ้นจากการล้มละลายให้เกิดความชัดเจนขึ้นก็ก็ตาม แต่กฎหมายในส่วนนี้ก็มีเพียงการเพิ่มเติม มาตรา 81/1 ถึง มาตรา 81/4 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 นี้เท่านั้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติทั้ง 4 มาตราที่ได้เพิ่มเติมเข้าไปปรากฏว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ผู้สมควรได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ,การตรวจสอบคุณสมบัติของลูกหนี้ผู้สมควรได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ซึ่งกำหนดไว้เพียงแค่ว่าลูกหนี้ที่ล้มละลายเป็นบุคคลธรรมดา ก็ได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ไม่มีการกำหนดผลระหว่างลูกหนี้ที่สุจริตแต่ไร้อาย กับลูกหนี้ที่มีส่วนใน

การทำให้ตนเองล้มละลาย หรืออาศัยช่องทางแห่งกฎหมายนี้ในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองโดยเจตนาที่ทุจริตให้แตกต่างกัน เพราะผลในท้ายที่สุดลูกหนี้ทั้ง 2 ประเภท ต่างก็ได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายทั้งสิ้น เพียงจะแตกต่างกันแคในเรื่องของระยะเวลาที่ได้รับการปลดจากล้มละลายเท่านั้น เป็นผลให้ไม่มีการคัดกรอง หรือแยกลูกหนี้ที่สุจริตอย่างแท้จริง คงมีแต่หลักเกณฑ์ในการแยกลูกหนี้ที่ทุจริตแน่ ๆ เท่านั้น เนื่องจากลูกหนี้ประเภทนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากศาลมาก่อน เช่นเคยถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายมาก่อน หรือลูกหนี้ที่เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ทำให้ลูกหนี้ที่สุจริต กับลูกหนี้ที่ทุจริตต่างก็ได้รับการปลดจากล้มละลายเหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายที่ต้องการให้โอกาสแก่ลูกหนี้ที่สุจริตอย่างแท้จริงเท่านั้นที่จะได้รับโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ (Fresh Start) ในทางเศรษฐกิจได้ เป็นเหตุให้บรรดาลูกหนี้ที่มีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์จากช่องทางของกฎหมายในเรื่องของการปลดจากล้มละลายนี้ อีกทั้งหลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายก็ไม่มีการบัญญัติในเรื่องของการเพิกถอนการปลดจากล้มละลายเอาไว้ ซึ่งในส่วนนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านของการตีความขึ้นได้ เช่นว่า กรณีที่ศาลได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย และมีการฟ้องคดีอาญาควบคู่กันไป แต่คดีอาญายังไม่ถึงที่สุด เมื่อลูกหนี้ได้ล้มละลายจนครบกำหนด 3 ปี ลูกหนี้ย่อมได้รับการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย หากต่อมาศาลในคดีอาญาได้พิพากษาว่าลูกหนี้ทุจริต เช่นนี้จะมีผลเช่นไร การปลดจากล้มละลายจะคงอยู่ หรือจะถูกเพิกถอน ซึ่งจากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติในเรื่องของการปลดจากล้มละลายยังมีข้อบกพร่องอยู่มากและ ขาดความ

ชัดเจน ทำให้ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย ที่ต้องการให้การปลดจากล้มละลาย เช่นนี้จึงสมควรทำการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในเรื่องของการกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ การตรวจสอบ และการเพิกถอนการปลดจากล้มละลาย ให้มีความรัดกุม สามารถที่จะคัดกรองและแยกลูกหนี้ระหว่างลูกหนี้ที่สุจริตกับลูกหนี้ที่ทุจริต ให้ได้รับผลที่ต่างกันในเรื่องของการปลดจากล้มละลาย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัญหาของกฎหมายล้มละลาย ในส่วนของบทบัญญัติของกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ในเรื่องของการกำหนดคุณสมบัติลูกหนี้ผู้สมควรได้รับการปลดจากล้มละลาย เพื่อให้ลูกหนี้ที่เป็นผู้สุจริตอย่างแท้จริงเท่านั้น ที่จะได้รับการปลดจากล้มละลาย จากที่ผู้เขียนได้อธิบายไปก่อนหน้านี้แล้วว่า หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ควรจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ของลูกหนี้ การให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ที่จะสามารถคัดค้านการปลดจากล้มละลายของลูกหนี้ และควรที่จะให้อำนาจแก่ศาล ให้ศาลสามารถให้ดุลพินิจพิจารณาในเรื่องคุณสมบัติของลูกหนี้ ว่าสมควรที่จะได้รับการปลดจากล้มละลายหรือไม่

ผู้เขียนจึงเห็นสมควรว่าควรทำการแก้ไขบทบัญญัติล้มละลายขึ้นใหม่ โดยแก้ไขบทบัญญัติล้มละลายอิงตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช... ดังต่อไปนี้

1. ลูกหนี้บุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากการล้มละลายได้ เมื่อปรากฏว่า

- ศาลได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปี

- มีหนังสือยืนยันจากผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินว่าได้มีการชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของหนี้ไม่มีประกัน

2. ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือเจ้าหนี้ อาจยื่นคำคัดค้านคำขอลดจากล้มละลายของลูกหนี้โดยอ้างเหตุใด ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดได้ภายในระยะเวลา สองเดือนนับแต่วันที่ประกาศในหนังสือพิมพ์ ซึ่งเหตุแห่งการคัดค้านมีดังต่อไปนี้

1) ลูกหนี้ไม่ดำเนินการตามหน้าที่อย่างใด ๆ ตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนดไว้เว้นแต่ลูกหนี้จะมีข้อแก้ตัวอันสมควร

2) ลูกหนี้ไม่ทำการเก็บรักษาสมุดบัญชีต่าง ๆ ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นควรมีไว้ในการประกอบธุรกิจ ในระหว่าง 3 ปีก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เว้นแต่ สูญหาย หรือถูกทำลายด้วยเหตุสุดวิสัย

3) ลูกหนี้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงอันเกี่ยวกับกิจการ และทรัพย์สิน

4) ลูกหนี้ประวิงระบวนกรพิจารณาคดีชำระกิจการและทรัพย์สิน

5) ลูกหนี้ โอน ขาย จำหน่าย หรือยกย้ายทรัพย์สินของตนภายในระยะเวลา 3 ปีก่อนการขอให้มีการชำระกิจการและทรัพย์สิน

6) ลูกหนี้เคยชำระกิจการและทรัพย์สินมาแล้วภายในระยะเวลา 10 ปีก่อนการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน

7) มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ได้กระทำความผิดทางอาญา อันมีลักษณะเป็นการทุจริตเกี่ยวกับการชำระกิจการและทรัพย์สิน

8) ลูกหนี้ยอมเป็นหนี้ในส่วนที่ตนไม่ต้องชำระ

9) ลูกหนี้ทุจริตได้ขึ้นกระทำการค้าต่อไป ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้คัดค้านการขอลดจากล้มละลายของลูกหนี้ ให้ศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากการล้มละลาย

3. กำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ในเรื่องของระยะที่ลูกหนี้ต้องไม่เคยตกเป็นบุคคลล้มละลายให้มากขึ้น จากเดิมที่เคยกำหนดไว้เพียงแค่ 5 ปี ให้เปลี่ยนมาเป็น 10 ปีเพื่อป้องกันลูกหนี้แสวงหาประโยชน์จากการปลดจากล้มละลาย ด้วยการล้มละลายซ้ำแล้วซ้ำอีก

4. กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่ตรวจพบว่าลูกหนี้กระทำการที่ไม่สุจริต หรือแสวงหาประโยชน์จากการล้มละลาย

5. การยกเลิกการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย ควรกำหนดอย่างชัดเจนว่าให้สามารถที่จะยกเลิกการปลดจากล้มละลายได้ หากเจ้าหนี้ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ร้องขอ แล้วศาลเห็นตามคำร้องนั้น โดยควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการร้องขอเพิกถอนที่แน่นอน โดยผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดไว้ที่ 1 ปี นับจากลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลาย

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องของการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายของผู้เขียนนั้น เหมือนและเป็นไปในทางเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช... ทั้งสิ้น ซึ่งโดยส่วนตัวผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาของกฎหมายล้มละลายตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ที่

จำเป็นที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบกฎหมาย เกิดขึ้นได้
ล้มละลายทั้งระบบจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่

รายการอ้างอิง

- กมล กมลตระกูล. (2550). **ภูมิคุ้มกันคอร์รัปชัน**. (ออนไลน์). จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2007q3>.
ทวี กลียพงษ์. (2528). **คำอธิบายพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ธัญญา นุช ตันติกุล. (2550). “การบังคับคดีล้มละลายของลูกหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา”. **วารสารกรมบังคับคดี**.
ฉบับประจำเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน.
- นันทรัตน์ เดชะมา. (2554). **เอกสารคำบรรยายวิชากฎหมายล้มละลายเปรียบเทียบ**.
- นันทวุธ อุตสาห์ตัน. (2552). **บทบาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย**.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นายปรีชา พานิชวงศ์. (2540). **คำอธิบายกฎหมายล้มละลาย**. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.
- ปิยภัฏ บุญเส็ง. (2555). **ปัญหาของเจ้าหน้าที่ภาษีอากรตามกฎหมายล้มละลาย**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547.
- วิชา มหาคุณ. (2553). **คำอธิบายกฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้** (พิมพ์ครั้งที่ 13).
กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.
- _____. (2553). **เอกสารประกอบคำบรรยาย LA 729 กฎหมายล้มละลายเปรียบเทียบ (Comparative
Bankruptcy Law)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชากฎหมายเพื่อการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรินยา ลิ้มวณิชสินธุ์. (2549). **การปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ศรีละจักร. (2556). **ปัญหาการล้มละลายของบุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการค้าพาณิชย์**.
- สุธีร์ ศุภนิตย์. (2556). **หลักกฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- หลวงสารกิจปริษา. (2507). **คำอธิบายกฎหมายลักษณะล้มละลาย**.
- หลวงสารนัยประสาสน์. (2512). **หลักปฏิบัติตามกฎหมายล้มละลายที่เกี่ยวข้องกับศาล**.
- อดิสร เศรษฐพิพัฒกุล. (2554). **ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ... ศึกษาเฉพาะกรณีการปลดจากการ
ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อมรรัตน์ วงษ์ประสิทธิ์. (2553). **ปัญหาในการบังคับใช้บทบัญญัติว่าด้วยการปลดจากล้มละลายโดยผลของ
กฎหมาย**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เดือน ขุนแก้ว. (2554). **คู่มือการศึกษากฎหมายล้มละลาย** (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: พลสยาม
พรินติ้ง.

“Alternatives to Bankruptcy”. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ มีนาคม 25, 2557, จาก

<http://www.ipto.gov.sg/content/ipto/en/bankruptcy-and-debt-repayment-scheme/information-for-bankrupts1.html>.

“Raising the financial limit for Discharge by the Official Assignee”. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 22,
2012, จาก www.gov.sg/minlaw/ipto.html.

Bankruptcy in Singapore. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ มีนาคม 20, 2557, จาก

<http://singaporelegaladvice.com/bankruptcy-in-singapore>.

Catherine Tay. (1984). **Bankruptcy Law and Practice. “Official Assignee”**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ May 15,
2015, จาก www.gov.sg/government/web/content/govsg/classic.

Goh Tian Wah. (1986). **Bankruptcy and Winding Up**. Singapore Rank Book.

Industrial Acceptance Corp. V. Lalonde. (1952). 2.S.C.R 109. (ออนไลน์). จาก

<http://scc.lexum.org/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/item/2731/index.do>.

Introduction to German Insolvency Law. (Online). จาก [www.justiz.nrw.de/WebPortal.../
german_insolvency](http://www.justiz.nrw.de/WebPortal.../german_insolvency).

Jacob S. Ziegel. “INTRODUCTION TO THE SYMPOSIUM ON CONSUMER BANKRUPTCIES”.
(ออนไลน์). จาก http://www.ohlj.ca/archive/articles/37_12_ziegel_introduction.pdf.

Jennifer A Pasquarella. **Case Note: in this corner, we have the Bankruptcy Code’s Discharge**

Provisions and in this corner. CERCLA, A Strict Liability Statute: In Re Reading Company. Vil
Environmental Law Journal.

Tabb, C.J. (1990). “The Scope of the Fresh Start in Bankruptcy : Collateral Conversions and the
Dischargeability Debate”. *The George Washington Law Review*. 59(November), 1990.

Victor Yeo & Pauline Gan. (2006). **Insolvency Law in East Asia**.